



Etterforskning av konkurransesaker

Etterforskningsdirektør Kari Bjørkhaug

03.06.2021



KONKURRANSE
TILSYNET
Norwegian Competition Authority

Konkurransedirektør

Kommunikasjonsstab

**Administrasjons- og
organisasjonsavdeling**

Juridisk stab

Økonomisk stab

Etterforskningsstab

**Marknads-
avdeling
for
finans og
kommunika-
sjon**

**Marknads-
avdeling
for bygg,
industri og
energi**

**Marknads-
avdeling
for
mat,
handel og
helse**

Etterforskningsstaben

- Tverrfaglig gruppe bestående av jurister, økonomer, polititjenestemenn, IT teknisk etterforsker
- Ansvarlig for planlegging og gjennomføring av etterforskningsskritt i en gitt etterforskningsfase
- Etterforsker brudd på konkurranse-loven §§ 10 og 11



Hva er etterforskning?

- Formål å fremskaffe opplysninger egnet til å avklare om konkurranseloven eller vedtak gitt i medhold av loven er overtrådt
- Samle og sikre bevis som gir tilstrekkelig grunnlag for å treffe vedtak, anmelde eller avslutte saksbehandlingen
- Objektivitetsplikt – både det som taler til fordel for og det som taler mot aktørene



Avdekking av ulovlig samarbeid

- Konkurranseloven § 10 – forbud mot konkurransebegrensende samarbeid
- Ulovlig samarbeid:
 - Markedsdeling
 - Prissamarbeid
 - Anbudssamarbeid
 - Begrensning av produksjon eller salg
 - Utveksling av konkurransesensitiv informasjon



Ulovlig samarbeid i praksis

- Fordeling av oppdrag, «min tur» og «din tur» (anbudsrotasjon)
- Fiktive anbud («cover pricing»)
- Avtalt unnlattelse av å inngi anbud
- Markedsdeling
 - Fordeling av geografiske områder
 - Fordeling av kunder
- Felles prisøkning, reduksjon av rabatter
- Koordinering/utveksling av informasjon om strategisk markedstilpasning

Jakten på alvorlige karteller

- Grove brudd på kartellforbudet skal straffes med personstraff
 - Viktig å synliggjøre hvor alvorlig konkurransekriminalitet er
- Jobber aktivt for å avdekke de grove tilfellene
 - Reaktiv og proaktiv tilnærming
- Internasjonalt samarbeid
 - Lære av nordiske og europeiske tilsyn
 - Aktiv deltakelse i internasjonale fora



Hvordan avdekke sakene?

- Reaktiv tilnærming:
 - Tips – taushetsplikt om tipsers identitet
 - Klager fra aktører i markedene
 - Lempningssøknader, «amnesti»
- Proaktiv tilnærming:
 - Kartellscreening / analyse av økonomiske data
 - Web-scraping / OSINT (Open Source Intelligence)
 - Utadrettet virksomhet
 - Markedsundersøkelser



Iverksetting av etterforskning

- Prioritering av saken
- Bevissikring – § 25
 - «Rimelig grunn til å anta»
brudd på konkurranseloven
 - Beslutning fra Hordaland tingrett
 - «Dawn raid» gjennomføres
- Informasjonspålegg – § 24
 - Innhente opplysninger fra aktører



Bevisinnhenting

- Beslag i elektronisk og fysisk materiale
- Foretaket får kopi av det elektroniske beslaget
- «Spisset» beslag
- Bevissikringens varighet
- Utfordringer under pandemien



Beslagsgjennomgang

- Databeslaget lastes inn i FTK – Forensic Toolkit
- LPP-prosess med utsiling av advokatpriviligert materiale
- Søk, systematisering og vurdering av informasjon i beslaget
- Objektivitet



Forklaringsopptak

- Forklaringsopptak «on site» kan være aktuelt i noen saker
- Forklaringsopptak med aktuelle personer i foretakene eller andre
- Fri forklaring og bevispresentasjon
- Skriftlig oppsummering av forklaringen
- Annen informasjonsinnhenting

Beslutningsmøte

- Etterforskningsfasen anses ferdig
- Veien videre – skal saken avsluttes eller videreføres?
- Vurdering av ytterligere etterforskningskritt – er saken tilstrekkelig utredet?
- Statusmøte med partene ca. hvert halvår



Takk for oppmerksomheten

Følg oss på sosiale medier:

- https://www.facebook.com/konkurranse_tilsynet/
- <https://twitter.com/ktilsynet>
- <https://www.linkedin.com/company/norwegian-competition-authority/>
- <https://www.youtube.com/channel/UCn2M7--Nm1ClT95vfaQ3a7A/videos>